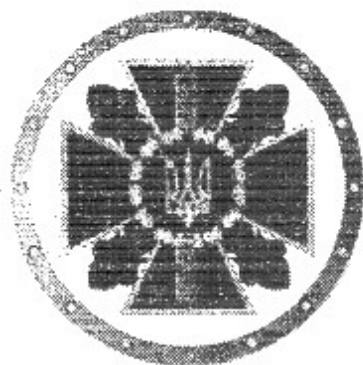

**МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ТА У СПРАВАХ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ
ВІД НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ**

УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

**ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
НАСЕЛЕННЯ І ТЕРИТОРІЇ**

МАТЕРІАЛИ
науково-технічної конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАГЛЯДОВО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
МНС УКРАЇНИ»**

Харків 2007

значеній рН, по сравнению с кривими исходного полимера. Согласно спектральным данным [2], это свидетельствует о вытеснении протонов гидроксамовых групп ионами металлов.

Об образовании высокомолекулярных комплексных соединений комплексита НАГ с ионами переходных металлов свидетельствуют результаты исследования степени набухания полимерных комплексов. При одинаковых значениях рН набухаемость комплексита НАГ в присутствии ионов металлов заметно ниже набухаемости исходного комплексита, что связано с координацией ионов металлов лигандными группами, принадлежащими различным полимерным цепям. Рассчитанные по результатам кривых потенциометрического титрования величины обменной емкости g_m комплексита по ионам переходных металлов в области исследованных значений рН достигают 1,5 ммоль/г.

Таким образом, при взаимодействии комплексита НАГ с ионами переходных металлов комплексообразование происходит за счет гидроксамовой группы полимера. Величина обменной емкости комплексита НАГ по ионам исследованных металлов достигает 1,5 ммоль/г, что позволяет сделать рекомендации о практическом применении комплексита НАГ для поглощения из водных растворов ионов переходных металлов, являющимися распространенными загрязнителями.

ЛИТЕРАТУРА

1. Волокна с особыми свойствами / Под ред. Л.А. Вольфа. – М.: Химия, 1980. – 240 с.
2. Коровникова Н.И. Протолитические и комплексообразующие свойства волокнистых комплекситов в смесях вода-диоксан. Дисс. канд. хим. наук: 02.00.04. – Харьков, 2002. – 254 с.

УДК 614.8

О.В. Куликов, к.т.н., доцент, В.А. Андронов, д.т.н., доцент, УЦЗУ

ПРО МОЖЛИВІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КАБЕЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ З ІЗОЛЯЦІЄЮ ЗІ ЗШИТОГО ПОЛІЕТИЛЕНУ У ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ЗОНАХ

Одним з видів надзвичайних ситуацій (НС) техногенного характеру є неспровоковані вибухи чи їх загроза [1].

У відповідності з вимогами нормативного документу [2] простори у приміщеннях або навколо зовнішніх установок, у яких присутнє вибухонебезпечне середовище або воно може утворитися

внаслідок природних чи виробничих чинників у такій кількості, яка вимагає спеціальних заходів у конструкції електрообладнання під час його монтажу та експлуатації класифіковано як вибухонебезпечні зони. Особливим вимогам до електроустановок (зокрема кабельної продукції) у цих зонах присвячена окрема глава 4 [2].

На сьогодні як на світовому, так і на вітчизняному ринках електротехнічної продукції пропонуються нові марки кабелів з ізоляцією зі зшитого поліетилену (LPE) та етиленпропіленової гуми (EPR) [3].

Разом з безумовними перевагами кабельної продукції з ізоляцією зі зшитого поліетилену є відповідності труднощі її застосування. Це обумовлено перш за все саме її новиною, причому, як для проєктувальників, так і для виконавців робіт і експлуатаційників. Відсутня нормативна база на Державному рівні щодо їх виробництва та застосування. Наявність тільки технічних умов для виготовлення кабелів та заводських нормативних документів [3, 4], що фактично мають статус «стандарт організації» [5] є недостатнім.

Аналіз основного українського документу [2] показує, що п.4.8.3 однозначно забороняє застосування проводів і кабелів з поліетиленовою ізоляцією або оболонкою у вибухонебезпечних зонах будь-якого класу. У вибухонебезпечних зонах класів 0, 1, 2 та у приміщеннях 20 та 21 рекомендується застосовувати спеціальні кабелі марки ВБВ (зі спеціальною полівінілхлоридною ізоляцією та оболонкою) у виконанні НГ (п.4.8.26 [2]).

Однак, фізико-механічні характеристики зшитого поліетилену у широкому діапазоні робочих температур нагріву кабелів забезпечують стійкість ізоляції кабелю до механічних навантажень, що виключає можливість виникнення короткого замикання. Рівень електричних характеристик ізоляції зі зшитого поліетилену в межах можливих температур нагріву кабелів при припустимих та короткочасних струмових навантаженнях вище, ніж у кабелів зі звичайною ізоляцією з полівінілхлоридного пластику або спеціальною гумою, які дозволено до використання у вибухонебезпечних зонах [3].

Таким чином, за сукупністю технічних характеристик та експлуатаційних властивостей кабелі з ізоляцією зі зшитого поліетилену не повинні мати обмежень до застосування у вибухонебезпечних зонах будь-якого класу.

Слід відмітити, що в Європейському Союзі застосування кабельної продукції з ізоляцією зі зшитого поліетилену регламентується стандартом EN 60079-14. Російська Федерація пішла шляхом інтернаціоналізації технічного циркуляру № 14/2006 від 16.10.2006 р. «О применении кабелей из зшитого полиэтилена в кабельных сооружениях, в том числе во взрывоопасных зонах».

Відповідно в Україні необхідне розроблення національного нормативного документу по застосуванню кабельної продукції з ізоляцією зі зшитого поліетилену, у тому рахунку у вибухонебезпечних зонах. В якості першого кроку можливо окремим наказом Міністерства праці та соціальної політики України внести зміни у главу 4 документу [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про правові засади цивільного захисту», Київ, 24 червня 2004 року № 1859-IV.
2. ДНАОП 0.00-1.32-01. Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок.— Київ: Укрархбудінформ, 2001.— 118 с.
3. РГМ К28-004:2006. Руководящий технический материал по сооружению, испытаниям и эксплуатации кабельных линий с использованием кабелей с изоляцией из сшитого полиэтилена на напряжение 64/110 кВ. Научно-методическое издание. Под общей редакцией А.К. Шидловского и В.М. Зодотарева.— Харьков: Майдац, 2007.— 62 с.
4. РД К28-002:2006. Руководство по выбору, прокладке, монтажу, испытаниям и эксплуатации кабелей с изоляцией из сшитого полиэтилена на напряжение 64/110 кВ.— Харьков, ЗАО «Завод «Южкабель».— 60 с.
5. ДСТУ 1.0:2003. Національна стандартизація. Основні положення. Чинний від 01.07.2003.— Київ: Держспоживстандарт України, 2003.— 10 с.

УДК 614.841

О.П. Михайлюк, к.х.н., доцент, УЦЗУ

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОЖЕЖНОГО РИЗИКУ

Сьогодні, для того, щоб забезпечити безпеку об'єкта захисту, необхідно вміти протистояти небезпекам, що йому загрожують.

Відомо, що при аналізі проблеми безпеки будь-якого об'єкта використовуються два основних поняття – «небезпека» та «безпека», які у визначеній мірі пов'язані між собою третім поняттям – «ризик», навколо якого в останні десятиріччя відбувається жвава полеміка.

Аналіз досліджень в галузі ризиків та безпеки показує [1], що вся світова наукова література визначає єдине формалізоване визначення ризику -- як добуток імовірності виникнення будь-якої деструктивної події на середнє значення збитку від неї.

$$R = P \cdot U, \quad (1)$$

де P – імовірність настання (виникнення) будь-якої події;
 U – середнє значення збитку від події (математичне очікування).

Під імовірністю у цьому випадку приймають будь-яку частоту характеристику виникнення даної несприятливої події, що має визначену розмірність, хоча імовірність випадкової події завжди є безрозмірною величиною. Це говорить про некоректність вищезгаданого виразу. Але в той же час даним виразом можна скористатися, розглядаючи конкретну небезпеку.

Сьогодні в Росії в Національній академії наук пожежної безпеки вченими Брушлінським М.М., Шебеко Ю.М., Івановим Є.М та іншими створена і розвивається теорія пожежних ризиків, відповідно до якої пожежний ризик визначається як кількісна характеристика можливості реалізації пожежної небезпеки (та її наслідків), що вимірюється, як правило, у відповідних одиницях [1]. Ця теорія передбачає наявність багатьох пожежних ризиків, до яких слід віднести, такі як:

- ризик для людини зіткнутися з пожежею (її небезпечними факторами за одиницю часу);
- ризик для людини загинути на пожежі;
- ризик для людини загинути в результаті пожежі за одиницю часу;
- ризик знешкодження будівель в результаті пожежі;
- ризик прямого матеріального збитку від пожежі;
- ризик травмування при пожежі як цивільних осіб так і пожежних тощо.

Автори [1] розрахували значення основних пожежних ризиків на Землі в цілому та в Росії і показали, що на даний час з кожної тисячі земель протягом року в середньому одна людина може постраждати в умови пожежі, на кожні 100 пожеж в середньому буде приходиться 1 загиблий, а з кожних 100 тис. чол. за рік від пожежі гине одна людина. Звертають на себе увагу унікальні дані про пожежні ризики за 2001–2002 роки по 80 країнам, де проживає 75% населення планети, за якими ризик загинути при пожежі в Україні перевищує середній по країнам світу в 5,4 рази.

У зв'язку з цим проблема забезпечення пожежної безпеки в Україні є сьогодні актуальною і полягає перш за все в розробці комплексу заходів, направлених на зниження значення ризику до допустимого.

Дійсно в ст. 1 Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпечності» та Методичні визначення ризиків та їх прийнятних рівнів

РОБОТА В СЕКЦІЯХ

Секція 1. Пожежна профілактика технологічних процесів виробництва та техногенна безпека

голова секції – майор вн. сл. Олійник В.В.

секретар секції – майор вн. сл. Дудак С.О.

16.00, ауд. 51

- 1 Альбоцій О.В., Юдін С.О. Пожежна профілактика технологічних процесів виробництва та техногенна безпека потенційно небезпечних об'єктів
- 2 Безуглий А.М. Влияние наполнителей на процессы коксообразования эпоксидных покрытий для металлических строительных конструкций
- 3 Билым П.А., Афанасенко К.А. Исследование предельной скорости горения монослойных образцов из стеклопластика
- 4 Билым П.А., Михайлюк А.П. Механизм огнезащитного действия сетчатых полимеров на основе эпоксидированных нафталенсодержащих олигомеров
- 5 Билым П.А., Афанасенко К.А. Про температурну залежність адгезійної міцності та остаточних напружень композиційних матеріалів на початковій стадії термодеструкції
- 6 Григоренко О.М. Механізми зниження димоутворення епоксиполімерів
- 7 Гудович О.Д., Кравченко Р.І. Комплексні дослідження матеріалів кабельних пластикатів за показниками пожежної безпеки
- 8 Деревинський Д.М., Півень Ю.О. Особливості пожежної безпеки газокompресорних станцій, на яких наявні газоперекачувальні агрегати з газотурбінним приводом
- 9 Дудак С.О. Прогнозування виникнення аварійних ситуацій на підприємствах зберігання і транспортування нафти
- 10 Засулько С.С. Характеристика суб'єктів системи забезпечення техногенної безпеки
- 11 Коровникова Н.И., Олейник В.В. Исследование сорбционно-активного волокнистого комплексита как перспективного материала, применяемого для защиты окружающей среды

- 12 Кулаков О.В., Андронов В.А. Про можливість застосування кабельної продукції з ізоляцією зі зшитого поліетилену у вибухонебезпечних зонах
- 13 Михайлюк О.П. До питання визначення пожежного ризику
- 14 Морозов А.И. Вопросы пожаробезопасности приготовления пылеугольного топлива с учетом изменения химического состава угля и развития деформаций генетического возврата
- 15 Марфин Н. И., Бедухин Ю.А., Парфёнов В.А. Экспертные исследования электропроводок по выявлению причин возникновения пожаров
- 16 Олійник В.В., Коломієць Н.В. Шляхи зниження небезпеки вугільних шахт Донбасу
- 17 Пономарьов В.О., Кулаков О.В. Імовірність відмови кабельного виробу в залежності від зміни опору його ізоляції протягом експлуатації
- 18 Пономарьов В.О., Хоменко В.С. Переваги використання кабелів зі зшитого поліетилену щодо сучасних вимог безпеки та надійності
- 19 Райз Ю.М., Хоменко В.С. Визначення коефіцієнту трансформації трансформатору в режимі холостого ходу
- 20 Сидоренко В.Л., Азаров С.І. Розрахунок імовірності індивідуального ураження людини при виникненні надзвичайної ситуації на складі боеприпасів
- 21 Сидоренко В.Л., Азаров С.І., Єременко С.А. Моделювання пожежних і техногенних ризиків при надзвичайних ситуаціях
- 22 Солодовников І.О., Кулаков О.В. Нормування вимог пожежної безпеки до кабельної продукції
- 23 Тараненко С.П. Пожежна справа в населених пунктах південної України в кінці ХІХ на початку ХХ ст.
- 24 Тесленко А.А. О возможности создания обобщенного языка моделирования чрезвычайной ситуации для планирования профилактической деятельности
- 25 Тищенко В.О., Потеряйко С.П., Барило О.Г. Державне регулювання техногенної безпеки – аналіз вітчизняної практики в порівнянні з досвідом розвинутих країн
- 26 Трегубов Д.Г., Горела Ю.С. Розрахункове визначення пожежної небезпеки сумішей горючих речовин
- 27 Хоменко В.С., Акулов В.М. Застосування різних схем з'єднання обмоток трансформаторів